

آسمان از نگاه قرآن

منتشر شده توسط زندیق www.zandiq.com
آدرس اینترنتی: <http://www.zandiq.com/articles/0000000376.shtml>
آخرین ویرایش: 26-03-2009 ایجاد نوشتار: 09-02-2009 تاریخ امروز بر اساس تاریخ مرورگر: 20-01-2011
دسته بندی شده در: [اسلام و اسلام ستیزی](#) [آیات معروف](#) نگارنده (گان): [حجت الله نیکویی](#)

آسمان از نگاه قرآن

آیه 6 سوره قاف (ق) می‌گوید:

مگر به آسمان بالایی سرشان ننگریسته‌اند که چگونه آن را ساخته و زینتش داده‌ایم، و هیچ پارگی (شکافی) در آن نیست.

طبق این آیه هیچ پارگی یا شکافی در آسمان وجود ندارد. اما پارگی، شکاف یا ترک (فرج) در مورد آسمان چه معنایی دارد؟ مگر آسمان مانند یک صفحه گسترده و وسیع (یا به عبارتی دیگر: سقف) است که چنین مفهومی در مورد آن صدق کند؟ حقیقت این است که اگر به آیاتی از قرآن که در آنها از آسمان و چگونگی خلقت آن سخن رفته است، تأملی اندک کنیم، خواهیم دید که از نظر قرآن آسمان مانند سقفی است که بر فراز زمین بنا شده است. آیه 32 سوره انبیاء می‌گوید:

و آسمان را سقفی محفوظ قرار دادیم ...

و البته وقتی سخن از سقف می‌رود، برای عرب جاهلی طبعاً این سؤال پیش می‌آید که سقفی به این بلندی و بزرگی چگونه بدون ستون ایستاده است. اینجاست که محمد مجبور است ادعا کند که ستون‌هایی این سقف بلند و بزرگ را نگه داشته‌اند، ولی شما آن ستون‌ها را نمی‌بینید. محمد این مدعا را در قالب آیاتی از قرآن ارائه می‌دهد:

خدا همان کسی است که آسمان‌ها را بدون ستون‌هایی که آنها را ببینید برافراشت...

(سوره رعد، آیه 2)

البته در اصل، قدرت خداست که نمی‌گذارد این سقف روی سرما بریزد:

... و آسمان را نگاه می‌دارد تا [مبادا] بر زمین فرو افتد...

(سوره ، آیه)

در چنین فضای فکری، طبیعی است که یکی از علائم قیامت این باشد که:

آسمان گشوده و درهایی در آن پدید آید

(سوره نبا، آیه 19)

اما آیا از محمد - که دانش و آگاهی‌اش از جهان هستی در چارچوب دانسته‌های 1400 سال پیش است - می‌توان انتظار داشت که از فضای بیکران بالای سر ما، درکی امروزین داشته باشد؟ این، البته انتظاری نابجاست!

پهنای بهشت

پهنای بهشت چقدر است؟ این، سؤالی بود که عرب جاهلی علاقه فراوانی به دانستن پاسخ آن داشت. پس پیامبر هم می‌بایستی از طرف خدا پاسخی برای آن دریافت می‌کرد. از ظاهر آیات قرآن پیداست که خدای محمد دوبار و به دو گونه به این سؤال پاسخ داده است:

«و برای نیل به آمرزش از پروردگار خود، و بهشتی که پهنای آن [به اندازه] آسمانها و زمین است و برای

«[برای نیل] به آمرزش از پروردگارتان و بهشتی که پهنای آن به اندازه پهنای آسمان و زمین است و برای

کسانی آماده شده که به خدا و پیامبرش ایمان آورده‌اند، بر یکدیگر سبقت جوید ...» سوره حدید - آیه 21

معلوم نیست که پهنای بهشت به اندازه «آسمان و زمین» است یا «آسمان‌ها و زمین»؟! ممکن است بگویید در اینجا از دو بهشت سخن رفته است. اولی برای «پرهیزکاران» و دومی برای کسانی که «به خدا و پیامبرش ایمان آورده‌اند». اما آیا صرف ایمان آوردن به خدا و پیامبر، آدمی را بهشتی می‌کند؟ هرگز! طبق آیات قرآنی و روایات پیامبر و به حکم عقل و وجدان بشری اگر ایمان به خدا و پیامبر، با عمل صالح و پرهیز از گناهان (در حد امکان) همراه نباشد، نتیجه‌ای نمی‌دهد. اما انجام اعمال صالح و دوری از گناه و فساد و بدی‌ها، همان «پرهیزکاری» است. پس هیچ دلیل نداریم که این دو آیه از دو بهشت سخن می‌گویند. اما مشکل اصلی در جای دیگری است. سؤال این است که معنای جمله: «پهنای بهشت به اندازه پهنای آسمان‌ها و زمین است» چیست؟ به عبارت دیگر پهنای بهشت به اندازه آسمان‌هاست یا زمین؟ اگر به اندازه آسمان‌هاست، دیگر نمی‌تواند به اندازه عرض زمین باشد، و اگر به اندازه عرض زمین است، نمی‌تواند به اندازه عرض آسمان‌ها باشد. ممکن است بگویید که طبق آیات فوق، پهنای بهشت به اندازه مجموع پهنای آسمان‌ها و زمین است. اما اولاً ظاهر آیات چنین نمی‌گوید، ثانیاً زمین جزء بسیار کوچکی از آسمان‌ها (کهکشان‌ها) است و نسبت بین پهنای زمین و پهنای آسمان‌ها مانند نسبت یک به هزاران میلیارد است و در این صورت معنای توجیه فوق این است که خداوند در این آیات می‌خواهد بگوید که پهنای بهشت به اندازه میلیارد‌ها سال نوری بعلاوه عرض زمین است و این مثل آن می‌ماند که بگوییم طول جاده نیویورک به اندازه مجموع طول یک طناب 300 کیلومتری بعلاوه طول یک کرم ابریشم است و یا اینکه وزن فلان کامیون به اندازه وزن یک فیل بعلاوه وزن یک مورچه است؟! از اینها گذشته اصلاً «عرض زمین» یعنی چه؟ مگر زمین مسطح است که طول و عرض داشته باشد؟!

کدامیک سخت‌تر است؟

آیه 57 سوره مؤمن می‌گوید:

«لخلق السموات و الارض اكبر من خلق الناس و لكن اكثر الناس لا يعلمون؛ یعنی: آفرینش آسمان و زمین از

آفرینش مردم (انسان‌ها) بزرگتر است، ولی بیشتر مردم نمی‌دانند.»

آیه 27 سوره نازعات نیز خطاب به آدمیان می‌پرسد:

«ءانتم اشد خلق ام السماء بينها؛ یعنی: آیا آفرینش شما [آدمیان] سخت‌تر است یا آسمانی که [او] آن را برپا

کرده؟»

در آیه اول، اگر «اکبر» را به همان معنای لغوی، یعنی: «بزرگتر» بگیریم، آیه دچار ابهام می‌شود. زیرا گزاره «آسمان‌ها و زمین (از نظر حجم و اندازه) از انسان بزرگترند» معنای درستی دارد، اما گزاره: «آفرینش آسمان‌ها و زمین از آفرینش انسان «بزرگتر» است - که البته معنای ظاهر آیه نیز همین است - معنای معقولی پیدا نمی‌کند. مگر اینکه اکبر را به معنی «شگفت‌انگیزتر» و یا «سخت‌تر» بگیریم. در این صورت، هر چند ابهام ظاهری از بین می‌رود، اما سؤالاتی پدید می‌آید که پاسخ به آنها ضروری است:

1. شگفت‌انگیز بودن یا نبودن و اینکه فلان پدیده شگفت‌انگیزتر از فلان پدیده دیگر هست یا نیست، به حالات نفسانی و شرایط روحی و روانی و سلیقه‌های آدمیان برمی‌گردد و دیکته‌شدنی نیست. ممکن است از نظر من، مار حیوانی شگفت‌انگیزتر از مورچه باشد و از نظر فردی دیگر، مورچه از مار شگفت‌انگیزتر باشد و در نظر شخص سومی، هیچک از این دو به اندازه زنبور عسل شگفت‌انگیز نباشند. همین‌طور ممکن است از نظر بعضی افراد، آفرینش آسمان‌ها و زمین از آفرینش آدمیان شگفت‌انگیزتر باشد و از نظر بعضی دیگر برعکس، و حتی ممکن است عده‌ای از آدمیان از هیچک از این دو، به شگفت نیابند! در اینجا گویی محمد، حالات نفسانی و روحی و روانی خود را بیان کرده و به خدا نسبت داده است.

2. اگر اکبر را به معنی «سخت‌تر» بگیریم، این سؤال پیش می‌آید که چطور ممکن است آفرینش آسمان‌ها و زمین، برای خداوند قادر مطلق، سخت‌تر از آفرینش انسان باشد؟ اصولاً یکبار بردن واژه‌های «آسان»، «آسان‌تر»، «سخت» و «سخت‌تر» در مورد خدای قادر مطلق که هر چه اراده کند، بلافاصله بوجود می‌آید، معنای درست و معقولی ندارد. برای چنین خدایی آفرینش یک مورچه با آفرینش یک دایناسور فرقی نمی‌کند، آفریدن یک ذره خاک در نظر خداوند با آفریدن میلیون‌ها کهکشان یکی است و نباید گفت دومی برای او سخت‌تر از اولی است.

با توضیحاتی که آمد، سؤال مطرح شده در آیه 27 سوره نازعات - که در ابتدا آمد - بی‌معنی و نامعقول جلوه می‌کند. در این آیه، خدای محمد از مردم می‌پرسد: آیا آفرینش شما آدمیان سخت‌تر است یا آفرینش آسمان‌ها؟ گویی توقع دارد که مخاطبان در پاسخ بگویند: «آفرینش آسمان‌ها»؟!

زندیق است. آنچه روی زندیق منتشر میشود لزوماً کامل نیستند و زندیق تفکر نقادانه نسبت به محتویات خود را تشویق میکند. مسئولیت تمامی محتویات نوشتارهای زندیق بر عهده نگارندگان آن است و زندیق از انتشار آزادانه مطالب خود استقبال میکند. نشر و مرور مطالب زندیق در برخی از کشورها ممکن است بر خلاف قوانین حاکم بر آن کشورها باشد و زندیق هیچ نوع مسئولیتی در این قبال ندارد.